

ΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ

1

Μακριά απ' ὅπ' ἦτα' ἀντίστροφος κι ἀκίνητος ἐστήθη
 μόνε σφοδρά θροντοκοποῦν τ' ἀρματωμένα στήθη
 «Ἐκεῖ ῥθε τὸ χρυσότερο ἀπὸ τὰ ὄνειράτά μου
 μὲ τ' ἄρματ' ὅλα θρόντησα τυφλὸς τοῦ κόπου χάμου.
 Φωνὴ ἔπε:—'Ο δρόμος σου γλυκὸς καὶ μοσχοβολισμένος
 στὴν κεφαλὴ σου κρέμεται ὁ ἥλιος μαγεμένος
 παλικάρα καὶ μορφονιέ, γειά σου, Καλέ, χαρά σου!
 Ἀκου! νησιά, στεριές τῆς γῆς, ἐμάθαν τ' ὄνομά σου.
 Τοῦτος, ἀχ! ποῦ 'ν' ὁ δοξαστὸς κι ἡ θεϊκὴ θωριά του;
 Ἡ ἀγκάλη μ' ἔτρεμε ἀνοιχτὴ κατὰ τὰ γόνάτα του.
 (Β' Σχεδ., Ἀπ. 6) κοίταξε τὰ εἰσα-
 γωγικά στὸ Ἀπ.).

2

Γιὰ τὴν αἰωνιότητα, ποῦ μόλις τὰ χωράει
 στὰ μάτια καὶ στὸ πρόσωπο φαίνοντ' οἱ στοχασμοὶ τους
 τοὺς λείπει μεγάλα καὶ πολλὰ ἡ τρισβαθὴ ψυχὴ τους.
 Ἀγάπη κι ἔρωτας καλοῦ τὰ σπλάχνα τους τινάζουν
 τὰ σπλάχνα τους κι ἡ θάλασσα ποτὲ δὲν ἡσυχάζουν
 γλυκεῖα κι ἐλεύθερη ἡ ψυχὴ σὰ νὰ 'τανε θγαλμένη,
 κι ὕψωναν μὲ χαμόγελο τὴν ὄψη τῆς φθαρμένης.
 (Β' Σχεδ., Ἀπ. 9, κοίτ. τὰ εἰσαγωγικά)

3

Μνήσθητι, Κύριε, εἶναι κοντά' μνήσθητι, Κύριε, ἐφάνη!
 Ἐπῆσαν τὰ φιλιὰ στὴ γῆ.....
 στὰ στήθια καὶ στὸ πρόσωπο, στὰ χέρια καὶ στὰ πόδια.
 Μιὰ φούχτα χῶμα νὰ κρατῶ καὶ νὰ σωθῶ μ' ἐκεῖνο.
 Ἰδοῦ, σεισμός καὶ θροντισμός, κι ἐβάστασαν ἀκόμα,
 ποῦ ὁ κύκλος φθάνει ὁ φοβερός μὲ τὸν ἄφρο στὸ στόμα,
 κι ἐσχίσθη ἀμέσως, κι ἔβαλε τῆς Μάνας τὰ ποδάρια
 τῆς πείνας καὶ τοῦ... τὰ λίγα ἀπομεινάρια
 τ' ἀπομεινάρια ἀνέγγιχτα καὶ κατατρομασμένα,
 τὰ γόνατα καὶ τὰ σπαθιά τὰ ματοκυλισμένα.
 (Β' Σχεδ., Ἀπ. 13, κοίτ. τὰ εἰσαγωγικά)

4

Τὸ μάτι μου ἔτρεχε ρονιὰ κι ὀμπρός του δὲν ἔθώρα,
 κι ἔχασα αὐτὸ τὸ θεϊκὸ πρόσωπο γιὰ πολλὴ ὥρα,
 π' ἄστραψε γέλιο θάνατο, παιγνίδι τῆς χαρὰς του,
 στὸ φῶς τῆς καλοσύνης του, στὸ φῶς τῆς ὁμορφιάς του.
 (Β' Σχεδ., Ἀπ. 14)

5

Γιὰ κοίτα κεῖ χάσμα σεισμοῦ βαθιὰ στὸν τοῖχο πέρα,
 καὶ θγαίνουν ἄνθια πλουμιστὰ καὶ τρέμουν στὸν ἀέρα
 λούλουδα μύρια, ποῦ καλοῦν χρυσὸ μελισσολόι,
 ἄσπρα, γαλάζια, κόκκινα, καὶ κρύβουν τὴ χλόη.
 (Β' Σχεδ., Ἀπ. 22)

6

Χιλιάδες ἦχοι ἀμέτρητοι, πολὺ βαθιὰ στὴ χτίση
 ἡ Ἀνατολὴ τ' ἀρχίναγε κι ἐτέλειωνέ το ἡ Δύση.
 Κάποι ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ κι ἀπὸ τὴ Δύση κάποι
 καθ' ἕως εἶχε καὶ χαρὰ, κάθε χαρὰ κι' ἀγάπη.
 (Β' Σχεδ., Ἀπ. 23)

7

Μητέρα, μεγαλόψυχη στὸν πόνο καὶ στὴ δόξα,
 κι ἂν στὸ κρυφὸ μυστήριό ζοῦν πάντα τὰ παιδιά σου
 μὲ λογισμό καὶ μ' ὄνειρο, τί χάρ' ἔχουν τὰ μάτια,
 τὰ μάτια τοῦτα, νὰ σ' ἰδοῦν μὲς στὸ πανέρμο δάσος,
 ποῦ ξάφνου σοῦ τριγύρισε τ' ἀθάνατα ποδάρια
 (κοίτα) μὲ φύλλα τῆς Λαμπρῆς, μὲ φύλλα τοῦ Βαῖωνος!
 Τὸ θεϊκὸ σου πάτημα δὲν ἀκούσα, δὲν εἶδα,
 ἀτάραχη σὰν οὐρανὸς μ' ὅλα τὰ κάλλη πᾶχει,
 ποῦ μέρη τόσα φαίνονται καὶ μέρη 'ναὶ κρυμμένα
 ἀλλά, θεά, δὲν ἡμπορῶ ν' ἀκούσω τῆς φωνῆς σου,

κι εὐθὺς ἐγὼ τ' Ἑλληνικοῦ κόσμου νὰ τὴ χαρίσω;
 Δόξα 'χ' ἡ μαύρη πέτρα του καὶ τὸ ξερὸ χορτάρι.
 (Γ' Σχεδ., Ἀπ. 1)

8

Ἔργα καὶ λόγια, στοχασμοί, — στέκομαι καὶ κοιτάζω —
 λούλουδα μύρια, λούλουδα, ποῦ κρύβουν τὸ χορτάρι,
 κι ἄσπρα, γαλάζια, κόκκινα καλοῦν χρυσὸ μελίσσι.
 Ἐκεῖ μὲ τοὺς ἀδελφοὺς, ἐδῶθε μὲ τὸ Χάρο.—
 Μὲς στὰ χαράματα συχνά, καὶ μὲς στὰ μεσημέρια,
 καὶ σὰ θολῶσουν τὰ νερά, καὶ τ' ἄστρα σὰν πληθύνουν,
 ξάφνου σκιρτοῦν οἱ ἀκρογιαλιές, δόλι Τουρκιάς, τόπι Ἀγγλοῦ!
 Πέλαγο μέγα πολεμᾷ, θαρεῖ τὸ καλυδάκι.
 κι ἀλιά! σὲ λίγο ξέσκεπα τὰ λίγα στήθια μένουν
 Ἐθνατὴ ὅσαι, ποῦ ποτὲ, θροντῇ, δὲν ἡσυχάζεις;
 Στὴν πλῶρη, ποῦ σκιρτᾷ, γυρτός, τοῦτα π' ὁ ξένος ναῦ.
 (Τῆς.)

Δειλιάζουν γύρου τὰ νησιά, παρακαλοῦν καὶ κλαῖνε,
 καὶ μὲ λιθάνια δέχεται καὶ φῶτα τὸν καημὸ τους
 ὁ σταυροθόλωτος ναὸς καὶ τὰ φτωχὰ ξωκκλήσι.
 Τὸ μῖσος ὅμως ἔδγαλε καὶ κείνο τῆς φωνῆς του:
 «Φαροῦ, τ' ἀγκίστρι π' ἀφῆσες, ἀλλοῦ νὰ ρίξεις ἄμε».
 (Γ' Σχεδ., Ἀπ. 2)

9

Ἀγγελε, μόνον στ' ὄνειρο μοῦ δίνεις τὰ φτερά σου;
 Στ' ὄνομ' Αὐτοῦ ποῦ σ' τάπλασε, τὸ ἀγγεῖο τς ἐρμιάς τὸ
 (θέλει.)

Ἰδοῦ, ποῦ τὰ σφυροκοπῶ στὸν ἀνοιχτὸν ἀέρα,
 χωρὶς φιλί, χαιρετισμό, ματιά, βασιλίσσές μου!
 Τὰ θέλω γώ, νὰ τάχω γώ, νὰ τὰ κρατῶ κλεισμένα,
 ἐδῶ π' ἀγάπης τρέχουνε θρύσες χαριτωμένες.
 Κι ἄκουα πού 'λέγετε: «Πουλί, γλυκεῖα ποῦν' ἡ φωνὴ
 (σου)»

Ἀηδονολάλει, στήθος μου, πρὶν τὸ σπαθὶ σὲ σχίσει
 καλὲς πνοὲς παρηγοριά στὴ θαρεῖα νύχτα κι ἔρμη
 μὲ σὰς νὰ πέσω στὸ σπαθί, κι ἄμποτε νὰ 'μαι πρῶτη!
 Τὸ στραβὸ φέσι στὸ χορὸ τ' ἄνθια στ' αὐτὴ στολίζει,
 τὰ μάτια δείχνουν ἔρωτα γιὰ τὸν ἀπάνου κόσμο,
 καὶ στὴ θωριά του εἶν' ὁμορφο τὸ φῶς καὶ μαγεμένο!
 (Γ' Σχεδ., Ἀπ. 8, κοίτ. τὰ εἰσαγωγικά)

10

Καὶ θλέπω πέρα τὰ παιδιὰ καὶ τὲς ἀντρογυναῖκες
 γύρου στὴ φλόγα π' ἀναψαν, καὶ θλιθερά τὴ θρῆψαν
 μ' ἀγαπημένα πράματα καὶ μὲ σεμνὰ κρεβάτια,
 ἀκίνητες, ἀστέναχτες, δίχως νὰ ρίξουν δάκρυ
 καὶ γγίξ' ἡ σπιθα τὰ μαλλιά καὶ τὰ λειωμένα ροῦχα
 γλήγορα, στάχτη, νὰ φανεῖς, οἱ φούχτες νὰ γιομίσουν.
 (Γ' Σχεδ., Ἀπ. 12)

11

Σὰν ἥλιος ὅπου ξάφνου σκεῖ πυκνὰ καὶ μαῦρα νέφη,
 τ' ὄρος θαρεῖ κατάραχα καὶ σπῖτια ἰδὲς στὴ χλόη.
 (Γ' Σχεδ., Ἀπ. 15)

24.—Κι ἡ παγανιὰ τοὺς πλάκωσε τὸ φύλλο, τὸ χορτάρι.

49.—Εἶχαν ἄρνια καὶ ἔψεναν, κριάρια σουδλισμένα,
 εἶχαν καὶ πέντε μπέηδες, τὲς σοῦθλες νὰ γυρίζουν.

45.—σιδηρεῖόν νύ τοι ἦτορ. Ω 205.

46.—ἀσχαλώσει γὰρ οἶδε καθήμενοι, οὐδὲ δύνανται
 ἰσχεῖν ἐσομένους πολέμου βασιλῆες Ἀχαιοὶ.
 Ω 403—4.